

paysá serán beneméritos de la Religión y de la patria y honra de les ciencias y de les lletres.

Vetaquí lo que puch dirte del últim llibre del Dr. Sucona, després de llegir-lo detingudament, y anant com á les fosques y á palpentos per tractar de materia en la que soch llech. Que Deu dongui al senyor Sucona vida y salut pera escriure obres tan hermoses; que ell me dispensi per haverme ficat en llibres de cavalleria, y á tú, bon amich, mil gracies per ta amable invitació, á la que he procurat correspondre depressa y corrents, y sols com á prova de la bona amistat que't profesas ton afectíssim

Joaquím Borrás y de March.

REDEMPCIÓ

Lo passeig voreijat d'esquelets de plátanos, estava desert, y per terra la carnadura morta dels arbres, las fullas secas, feyan de catifa flonja que'l sol daurava ab sas derrereras llambregadas de foch que s'apaga, de foch que's mora.

De tant en tant una alenada de vent fret y humit feya cruixir los arbres com si's queixessin y las fullas remolinantse y petonejantse cantavan una cansó misteriosa.

Asseguts en un dels banchs del passeig estavan conversant l'Esnest y en Valentí.

L'Ernest era pintor y en Valentí escultor

En Valentí, de quant en quant sufria un atach de tos seca que'l feya estremir; un cop calmada, escupia en lo mocador de butxaca y avans de desarse'l mirava ab ulls tristos si havia escupit sanch. Lo color de son visatje denotava clarament que crudel malaltia li xuclava la sava de la vida: Sech y demacrat, ab ulls enfusos y ab veu fosca y ronca enrahonava pausadament.

—Bé, y cóm está la teva obra, Valentí?—preguntá l'Ernest.

—Va endevant—constestá éll—Hi treballo sens descans porque voldria acabar-la abans de morir.

—Y per qué dius aixó?

—Jo á tu dech preguntarte per qué fas aquesta exclamació d'estranyesa, com si no volguessis creurer mas paraulas. Be ho sabs prou que la vida se me'n vá, que la mort s'apropa; sabentho, donchs, no cal pas que sigas hipócrita com ho son la majoria dels homes; sigas franch, que no m'espanta pas la mort, al contrari, m'alegra, creume, l'espero ab anhel pera fugir del cementiri dels vius, cementiri més negre, més trist, més repugnant que'l cementiri dels morts, anheló fugir de la mentida per anármen á la veritat.

Si jo pogués modelar novament als homes com modelo la *meva obra*, allavors si que voldria viu-

rer, porque'ls homes foran perfectes, foran bons, porque al modelarlos hi posaria tota la meva ánima.

L'Ernest ab lo cap acotat mirant lo remolí de las fullas mortas no sabia qué contestar.

—Que t'hi manca molt per acabar-la?

—Solzament mancan los darrers retochs, los retochs que la farán del tot perfecte.

—Pero tant de parlar de la teva obra no me l'has ensenyada may, ni m'has explicat com la anomenas, ni qué simbolisa.

—Se titula *Redempció* y simbolisa la redempció del Home per l'Amor, pero no per l'amor pres en lo sentit mesquí y egoista de la paraula, sino per lo ver amor als semblants, l'amor á la Humanitat, l'amor al Tot.

Será una obra superba; hi he posat tota la meva ánima; apar que'l fanch roig ab que la he modelada siga amarat ab sanch meva.

Ab quín goig, ab quína ilusió ensorro mos dits en la flonja massa de fanch; ab quín dalit tancat llargas horas dintre'l taller reconcentro totas mas forsas pera aconseguir lo meu ideal, la perfecció de la meva obra, que fins la he arribada á considerar humana, porque representa tota ma vida de lluytas y de sufriments rebelantme contra la societat mesquina y egoista; totas mas energías, totas mas ilusions, mon cor, mon cervell, tot, tot.

Lo sol ja no calentava ni daurava ab sos rajos la terra enmalaltida per l'alé de la tardor. Lo vent seguía remolinant las fullas fentloshi murmurar una cansó de dol. Lo cel s'anava cubrint ab la cendra del crepuscle y'ls arbres perdent lo lluminós perfil del sol prenían un aspecte macabre.

Los dos amichs s'aixecaren y prometent l'Ernest anar al endemá al taller d'en Valentí pera veurer la *seva obra*, deixaren lo passeig.

L'Ernest cumplint la promesa, al endemá al dematí s'encaminá vers lo taller del seu amich, situat en un dels carrers més rónechs y abandonats de la ciutat.

La porta estava ajustada, la obrí, y al moment d'entrar á dintre llensá un crit esglayador.

En Valentí jeya mort á terra abressat ab la seva estatua, ab la *seva obra* que al caurer s'havía aplastat reduhintse á una massa de fanch sense forma.

En Valentí no trimpfá; la *seva obra* que ell considerava humana no pogué ser perfecta, li mancá la vida pera perfeccionarla; la *Redempció* no pogué ser acabada.

Pere Cavallé.